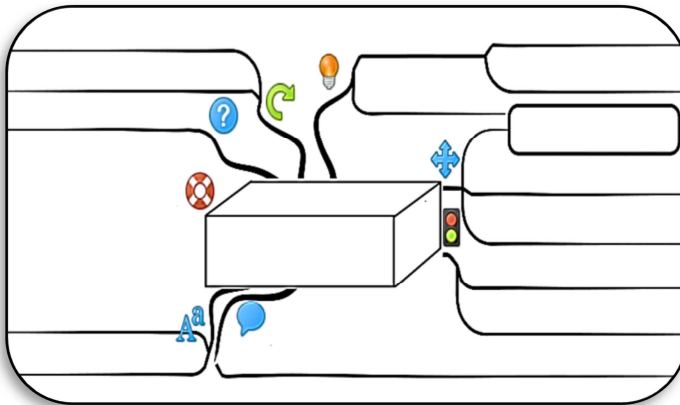

APPENDIX I – MIND MAP BOX

THE REAL SIZE AND SHAPE OF THE ORIGINAL MMB TEMPLATE:

SAMPLES OF MMB:

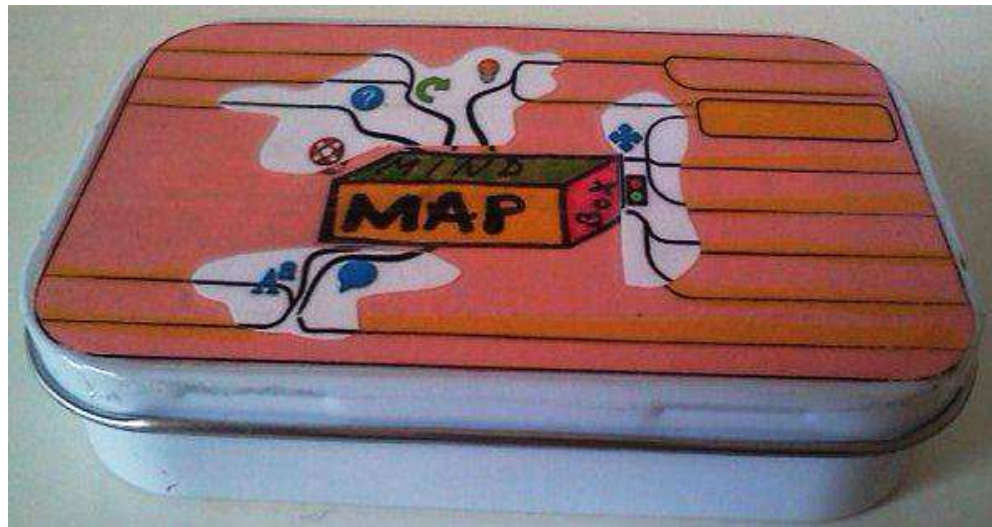
Example 1: Icicle
 Rampouch /ziszki/ Text-winter I(c)ic STUDENT Charles Uni
 Winter Christmas snow Noun
 Hang
 ~ piece of ice
 hung from the gutter.
 icicled

Example 2: Lugubrious
 ŽALOSTNÝ /la'qa:brɪəs/ M. Albright B. L'GUBRY
 Feelings Serious problems express
 Adj.
 EVENT
 EXPRESSION
 X cheerful
 ~ miserable
 lugubriously He hated his job so he always had a look on his face that work.

Example 3: Coddle
 Rozmazlovat /kɒdl/ M. Albright book KÓDL
 FAMILY misbehaving problematic V, disapproving
 a child
 X be strict
 ~ spoil
 He was — the local populace, failing to demand respect.
 coddling coddled

Example 4: Viable
 realizovateľný /vaɪəbl/ Problems solving solution
 BBC article? Adj. +
 alternative
 financially +
 X impossible
 ~ feasible
 viability There is no — alternative.

CARRY-ON BOX:

STOCK BOX:

APPENDIX II – MANUAL FOR THE CZECH STUDENTS

PRAVIDLO Č. 1: Mějte maximálně 20 karet se slovíčky ve své přenosné krabičce (*carry-on box*) a zbylá, již naučená slovíčka, uschovávejte v zásobníku (*stock box*).

Je důležité pravidelně vyřazovat již naučená slovíčka, a to každý týden (před další hodinou angličtiny). Je-li totiž v krabičce příliš mnoho kartiček, ztrácí se motivace ji otevřít a učit se. Veškerá slovíčka je nutné uchovávat pro další opakování, proto je dobré si pořídit nějakou větší krabici, která by sloužila jako zásobník.

PRAVIDLO Č. 2: Krabičku berte všude s sebou.

Pokud budete mít krabičku vždy při sobě, můžete využít i 5 minut, kdy čekáte na autobus, na procvičování.

PRAVIDLO Č.3: Pravidelně opakujte.

Zásobník by měl být dobře uspořádaný, abyste se v něm vyznali (např. podle slovních druhů). Čas od času je třeba se prozkoušet i z těch slovíček, která už jste vyřadili jako známá a naučená. Vyberte náhodně 10-20 slovíček ze zásobníků a prokoušejte se.

PRAVIDLO Č. 4: Nevyplňujte celou kartičku najednou.

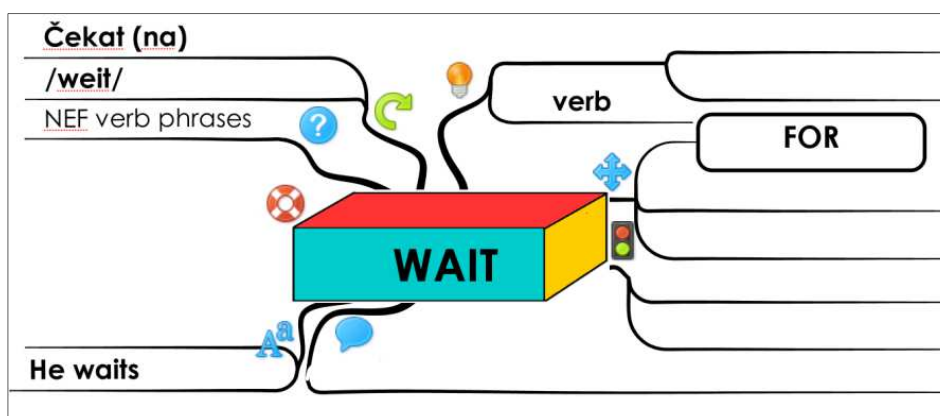
Základní zásadou učení se slovní zásoby bez ohledu na techniku, jsou pauzy. Jestliže budete procvičovat slovíčka každý den deset minut, bude to daleko efektivnější, než kdybyste se v kuse učili spoustu hodin, ale jenom jeden den v týdnu. Proto dodržujte správný postup při vyplňování kartiček:

1. BĚHEM HODINY S UČITELEM

Jakmile narazíte na nové slovíčko, je třeba ho zapsat na kartičku. Zapiše se do středu, poté se přidá český překlad, výslovnost, slovní druh slovíčka, či jiná gramatická informace (grammar context, register), popř. zásadní slovní spojení či

předložku (collocations/preposition). Je také dobré si zaznamenat, odkud slovíčko máme (source), aby bylo možné se vrátit ke kontextu, ze kterého vzešlo, a také pro to, že zapsaná asociace může pomoci se zapamatováním a opětovným vyvoláním slovíčka. Pokud zbyde čas na konci hodiny, můžete přidat do mapy odvozená slova, časování a další tvary slovíčka (word-formation, word families).

Obrázek 1, vyplněná kartička po hodině AJ

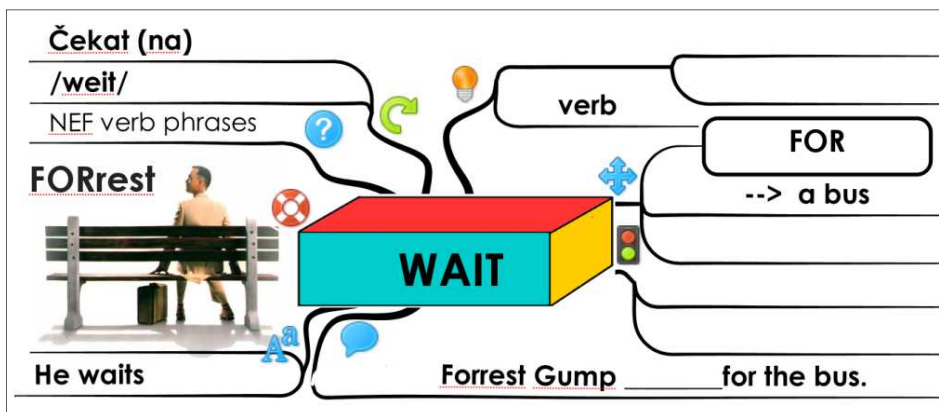

2. DOMA SAMOSTATNĚ

Nejprve doplňte ty větve, které bylo třeba vyplnit během hodiny, ale nezbyl na to čas. Za další je třeba slovíčka roztřídit na těžce zapamatovatelná a lehčí, která se pravděpodobně budou opakovat a naučíte se je spíše praxí, či jsou podobná s češtinou, a tudíž na ně nebudete potřebovat speciální pomůcku (např. taxi, but, and, hotel..). K těžším slovům si zkuste nakreslit pomůcku, popřemýšlejte, které české slovo, či jiné, které znáte, vám zvukem připomíná nové slovíčko a zaznamenejte si mnemotechniku.

Nyní si zkuste najít zdroj slovíčka, pokud je k dispozici (např. text v učebnici, či písnička) a doplňte si celou větu na dolní pravou větev. Vynechejte klíčové slovo a jeho správný tvar napište na dolní levou větev. Doplňte ze zdroje také základní slovní spojení a předložku, se kterou se slovo pojí. Udělejte to samé se všemi novými slovíčky.

Obrázek 2, vyplněná kartička po 1. fázi doma

!OTESTUJTE SE!

Nyní už máte kartičky z části vyplněné a můžete se začít učit. Otestujte se z pasivní znalosti slovíčka (Zda ho dokážete rozeznat a chápat jeho význam).

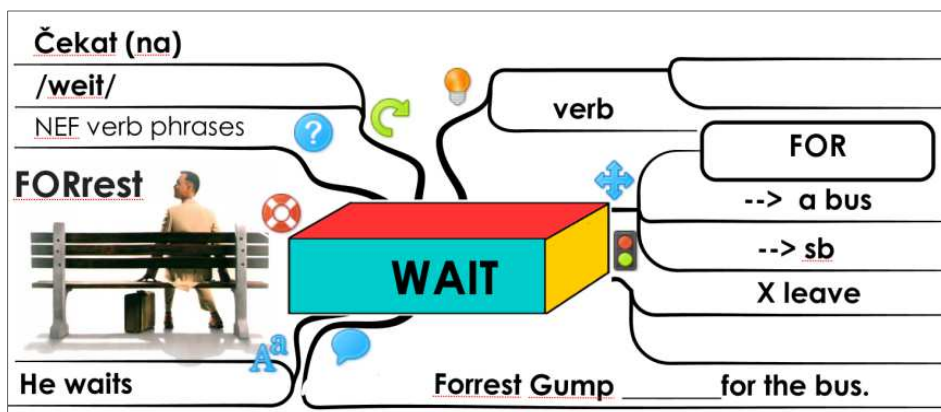
1. Nechte odkryté všechny větve, kromě českého překladu. Snažte se rozpomenout na význam slovíčka. Pomůžou vám větve obsahující slovní spojení a další tvary slova. Dbejte na správnou výslovnost. Totéž se všemi slovíčky.
2. Zakryjte větev s různými slovními druhy a odvozenými slovy (word-family, dolní levé větve). Snažte se vytvořit z podstatného jména sloveso a naopak. Pokud má slovíčko nějaké nepravidelnosti (např. minulý čas, množné číslo), prozkoušejte si i tyto tvary. Totéž se všemi slovíčky.
3. Nechte odkrytý pouze český překlad a pomůcku, ostatní větve zakryjte. Snažte se vybavit slovo a popř. i slovní spojení. Totéž se všemi slovíčky.
4. Nyní nechte odkrytou jenom poslední větev s větou či frází. Doplňte slovo ve vhodném tvaru. Totéž se všemi slovíčky.

Další den pokračujte ve vyplňování kartiček. Tentokrát pracujte se slovníkem (Nejlépe monolingvní anglický slovník). Popřípadě doplňte mnemotechnickou pomůcku u slovíček, která si špatně pamatujete. Dobře poslouží i některá z následujících webových stránek:

www.wordhippo.com, www.mnemonicdictionary.com, www.wordreference.com

Doplňte další slovní spojení podle slovníku (Např. jestliže jsme v první fázi doplnili *wait for a bus*, nyní doplníme *wait for sb = somebody*). Nyní se také můžou doplnit synonyma a antonyma, popř. celá věta se slovíčkem, pokud chyběl zdroj.

Obrázek 3, vyplněná kartička po 2. fázi doma

!OTESTUJTE SE!

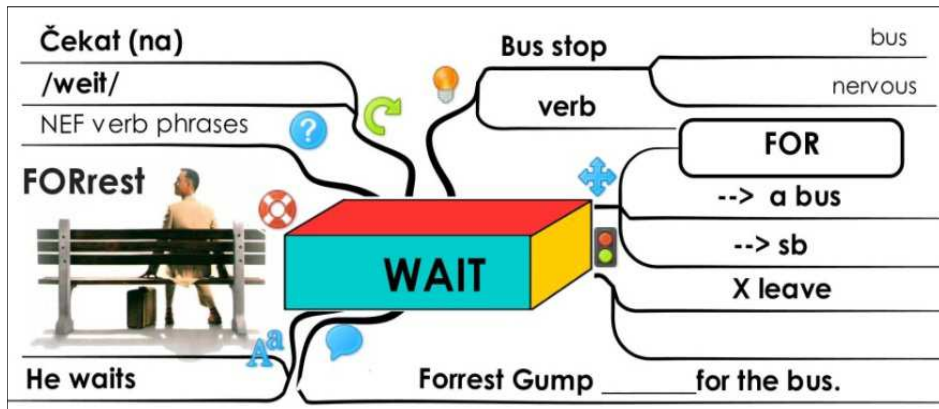
Nyní se otestujte z aktivního používání slovíčka (Zda ho dokážu použít a vím, s čím se pojí).

1. Zakryjte větve se slovními spojeními (collocations) a zkuste doplnit. Totéž se všemi slovíčky. *Wait* → *for!* *Wait* → *for a bus*, → *somebody*
2. Znovu prostrádejte testování (některé či všechny) z předchozí fáze (1.-4.). Totéž se všemi slovíčky.

Poslední fází je vyplnit kontextové a asociační větve. V této fázi slovíčko opouští svůj původní kontext a zasazujeme ho do nového. Předpokládáme, že toto slovíčku budeme chtít v budoucnu někdy použít. Jedná se o horní pravé větve. Do těchto větví je důležité zapsat slovíčka, která už jsou pro dávno známá. Na hlavní větev napište kontext či situaci, do které by se dalo nové slovíčko, či rovnou celé slovní spojení, zahrnout. Např. u spojení *wait for a bus*, jsme vytvořili kontext *bus stop* (autobusová zastávka). Vedlejší větve pak slouží k vybarvení celé situace (*Bus*,

nervous – na autobusové zastávce samozřejmě čekáme na autobus a je tam spousta nervózních lidí).

Obrázek 4, kompletně vyplněná kartička

!OTESTUJTE SE!

- 1 Zakryjte všechny větve, kromě větví kontextových v pravo nahoře. Např. nyní vidíme jen slovíčka *Bus stop*, *bus*, *nervous* a v druhé větvi *verb*. Hledáme tedy sloveso, aktivitu, kterou děláme, když jsme na autobusové zastávce, není tam náš autobus a lidé jsou nervózní. – odpověď: *wait for*. Totéž se všemi slovíčky.
- 2 Tvořte definice. Nechte kartičku odkrytou. Použijte slova z větví, abyste definovali slovíčko ve středu mapy. Např. *wait for* – *it is a verb, an activity that we do when we are at a bus stop and want to go by bus but the bus is not there yet. It is the opposite of leave.*
- 3 Střídejte různé typy testování z předchozích fází podle nálady a potřeby.
- 4 Před další hodinou angličtiny vyřaďte známá slovíčka, abyste měli krabičku volnou, připravenou pro další várku slovní zásoby.

APPENDIX III – QUESTIONNAIRE

---

1. Kolik času věnujete MMB doma? Učíte se na cestách?

S1: Každý den 10 minut (a to je pravda – nevyžívala jsem celý potenciál, protože ne všechno jsme si stihli ukázat, ale každý den se z kartiček učím a opakuji). Učím se i při cestování v autě. Pokud nás jede více, neřídím a někdo ze spolucestujících mě zkouší. Učím se i ve vlaku když jedu k našim, či v metru

S2: Učím se na cestách – metro, vlak. Doma 15 min. denně

S3: No, moc ne, odhadem třeba hodinku, hlavně když si připravuji slovíčka do boxu na cestu. Na cestách se učím převážně, jelikož je to čas, který nijak jinak nevyužívám.

S4: Tvorba nových slov: cca 2-3hod denně / 2-3 dny v týdnu, NE (v autě by byl čas nanejvýše při čekání na světlech - to jsem nezkoušel.

2. Vyplníte vždy všechny větve? Které větve vyplníte pokaždé, které většinou zůstávají prázdné? Které větve Vám připadají zbytečné?

S1: Větve doplňuji postupně, dle toho s čím se během mého studia i samostudia potkávám. Někdy doplňuji větve jako cvičení, to u slovíček, kde toho moc vyplněno nemám = abych si toto slovíčko více ukotvila v kontextu. Verze, kterou používám je dle mého názoru akorát. Vyhovují mi větve i počet větví, jen často přehazují funkce a významy jednotlivých větví, těžko si pamatuji, co na kterou větev psát.

S2 Vždy vyplňuji: překlad, výslovnost, slovní spojení, odvozené slovíčka, minulý čas, množné číslo a téma, kde jsem na slovíčko přišla.

S3: Téměř pokaždé je vyplněna výslovnost, často word formation a předložka nebo slovní spojení, prázdný bývá kontext protože mi na něj nezbyvá čas. Nevím o zbytečné větvi.

S4: NE, 1) Prázdné větve zůstávají ty, které nejsou, u některých slov, využitelné (jiné gramatické informace u některých, např. přídavných jmen, některá slova bez

antonym atd.), 2) Často zůstává prázdná větev pro zdroj, tj. při jaké příležitosti/kde jsem slovo zaregistroval poprvé. Hlavní důvod je asi nacházení nových slov při učení stávajících slov (např. při procesu tvorby karty), tj. registrace nového slova bez konkrétnější situace nebo kontextu, které bych si mohl následně vybavit. 3) Rovněž často zůstává prázdná větev pro mnemotechnickou pomůcku (viz. níže) Všechny větve považuji za užitečné

3. Využíváte větev na mnemotechnickou pomůcku? Jakou pomůcku používáte? Když žádnou tak proč?

S1: jen u některých kartiček, tak kde si slovíčko nepamatuji a kdy mám vymyšlenou opravdu dobrou pomůcku, jinak nevyplňuji. Stalo se mi u pár slovíček, že jsem si je zprvu pamatovala, ale s rozšířením mé slovní zásoby mi najednou začaly vypadávat, pak pomůcku doplním později (dle potřeby). Doplnění provádím i v případě, že mne v průběhu učení napěna opravdu dobrá pomůcka, a to třeba i pro slovíčko, které si běžně pamatuji.

S2: Mnemotechnickou pomůcku využívám hlavně u slovíček, která jsou těžká na zapamatování – např. obrázek, slovní spojení.

S3: Nepoužívám, protože jednak by kartička asi musela být větší a jednak na to asi nemám fantazii. Ale zdá se mi to jako dobrá větev.

S4: ANO (v případě, že se jí využít rozhodnu - tj. těžší slova - a v případě, že mě něco napadne:), Používám obrázek, který odpovídá novému slovu jak zvukem (alespoň z části) tak i významem. Často je obrázek takovým minipříběhem. Např. slovo inquiry = dotaz/vyšetřování: na obrázku je most přes řeku, v řece postavička a na břehu taky postavička. Sám o sobě obrázek nic neevokuje, proto doplním příběh tak, abych si slovo jednoduše vybavil: u řeky je nápis Kwai (jde tedy o "Most přes řeku Kwai" (film, který se mi vybaví), u postavičky v řece je nápis "IN KWAI" (je přeci v řece Kwai), což přibližně odpovídá výslovnosti nového slova inquiry a u postavičky na břehu je bublina s textem: "Who fell in Kwai?", což odkazuje na význam slova, tj. dotaz/vyšetřování. Při slovu inquiry si pak vybavím celý minipříběh.

4. Jakou formu procvičování nejčastěji používáte?

S1: Kouknu na český překlad a chci po sobě slovo v AJ, a také alespoň dvě slovíčka v rámci kontextu z různých větví (vždy se zaměřím na konkrétní větev). Pak také zkouším tvořit celé vzorové věty, které mám na kartičce úplně dole. To mi moc nejde, ale myslím, že je to důležité, protože tam kde vzorovou větu umím, tam slovíčko nezapomínám = dalo by se říci, že jde o přímou úměru.

S2: Nejčastěji používám formu, kdy si nechám odkryté všechny větve, kromě českého překladu a snažím se vzpomenout na význam nového slovíčka.

S3: Nejčastěji zakrytí českého překladu nebo anglického originálu a snažím se o překlad, klasický způsob. Okolní větve často pomohou.

S4: 1) zakrytí celé karty mimo českého významu, 2) zakrytí levé strany karty (vč. středu), 3) "procházení" celé karty, někdy cvičení slova (tvorba vlastních vět)

5. Které aktivity, které děláme v hodinách, vám připadají nejvíce účinné? Zábavné? Náročné?

S1: Nejvíce se mi líbí domino a asociace, ale můj přítel nevědomky používá kontext – to hrajeme v autě, když jedeme na dlouho cestu v autě (což je tak 1 za měsíc).

S2: Nejvíce zábavné aktivity jsou pexeso, domino, asociace, context. Příběh je určitě účinný, ale ne tak zábavný a náročný

S3: Za prvé, dost záleží na aktuálním rozpoložení. Ne vždy jsem v ideální kondici. Posouzení účinnosti asi dohromady nedám, to bych se na to byl býval musel soustředit. Lépe to možná zvládne vnější pozorovatel. Pexeso a domino jsou náročnější než kontext, ale možná o to účinnější.

S4: Účinné – vymyslet příběh, Zábavné – domino, Náročné – vymyslet příběh

6. Proč jste se rozhodli používat tuto metodu? V čem vám pomohla?

S1: Protože je pohodlná – kartičky jsou zábavné a skladné, dají se použít kdekoliv. Koukat do učebnice se mi nechce, k tomu se donutím, tak jednou za týden, ale 10

minutové cvičení s kartičkami zvládnou každý den (a to nejsem zrovna od přírody poctivý student).

S2: Chtěla jsem vyzkoušet novou metodu pro výuku nových těžko zapamatovatelných slovíček, jelikož mám problém při klasickém biflování slovní zásoby (slovíčko anglicky, česky a výslovnost). Metoda mi poskytla nový způsob učení, které je účinné a zábavné. Naučila mě zapojit nová slovíčka do aktivní slovní zásoby.

S3: Jsem průkopníkem. Pomohla mi v tom, jak se správně učit nová slovíčka.

S4: Impulsem k prvotnímu používání asi zvědavost, důvodem pro další používání pak asi především skutečnost, že u učení mám pocit, že jde spíše o "tvůrčí" činnost (tj. vymýšlení vět, kontextů, pomůcek atd.), než o nudné memorování. + viz. výhody MMB níže. Pomohla: rozšíření slovní zásoby, delší čas (+ větší pravidelnost) věnovaný výuce ENG.

7. Pamatujete si nyní slovíčka lépe než dříve, když jste metodu nepoužívali?

S1: Rozhodně ano, dříve jsem na kartičkách měla jen překlad. Ale nyní už si pamatuji i s čím se mi dané slovíčko pojí, dokážu ho pak lépe požit ve větě a snadněji si na ně vzpomenu. Moc jsem to mu nevěřila, ale přítel říká, že mi to pomáhá (pozoruje, že dokážu lépe tvořit celé věty).

S2: Ano. Vybaví se mi např. slovní spojení, věta,...

S3: Dříve jsem se slovíčka moc neučil. Nosil jsem celou knihu, kde byl klasicky překlad z AJ do ČJ.

S4: NE - přiznám se, že mi možná trochu uniká pojem lépe pamatovat a hůře pamatovat. Ze zkušenosti si slova buď pamatuji, nebo nepamatuji:). Můžu ale říci, že si slova pamatuji v jejich větší komplexnosti (výslovnost, případná předložka, kontext, atd.).

8. Máte větší motivaci se slovíčka učit, když používáte tuto metodu?

S1: Viz. ot.č. 6

S2: Ano, mám větší motivaci se slovíčka učit.

S3: Že by samotná metoda byla motivací se asi říci nedá, ale učení je rozhodně příjemnější.

S4: ANO - oproti klasickému učení (biflování) jde o tvůrčí činnost,

9. Pracujete více se slovníkem?

S1: Teprve se slovníkem učím pracovat. Je překvapivé, že si na některé slovíčko nemohu vzpomenout, ale přesně vím, že jej mám na kartičce a přesně vím, kde tu kartičku mám uloženu (v jaké části zásobníku).

S2: Pracuji více se slovníkem, který má vysvětlení daného slovíčka v angličtině.

S3: Se slovníkem je třeba pracovat při nejmenším při vyplňování větví. Asi o trochu více ano.

S4: ANO - při tvoření nových karet je slovník/specializovaný web nezbytností. Za tímto účelem používám: <http://www.thefreedictionary.com/>

10. Co pokládáte za největší výhodu MMB, co naopak za slabou stránku?

S1: Líbí se množství technik, není to nuda, a tak se k používání MMB nemusím nutit. Vidím jedinou nevýhodu: no kartička je malá a větví je tam spousty. Tedy občas mi dělá problém vmáchnout slovo do tak malého prostoru a často nevím, co na kterou větev patří.

S2: Výhoda – zábavná forma učení, více možností procvičování nového slovíčka, zapojení nového slovíčka do aktivní slovní zásoby (spojení s předložkami,...), Nevýhoda – časově náročné vyplnění či doplnění kartičky (obrázek, slovní spojení, doplnění věty, vyhledávání ve slovníku....)

S3: Výhodou je to, že k jednomu slovíčku mám s sebou všude více informací, ne jen překlad. A tím, že si tyto informace vyplním na kartičku, ať už sám nebo s lektorem, si vlastně slovíčko fixuji v paměti. Za slabou stránku by se daly považovat možná samotné kartičky, jelikož když náhodou někde upadnou v metru nebo tramvaji, vítr je nemilosrdně odnese. Toto však hrozí pouze při manipulaci s nimi – vyndání a zandání do krabičky.

S4: největší výhodou je pro mě učení většího množství slov, neboť ke každému slovu přiřazuji i synonyma, tvořím věty atd. Další velkou výhodou je i komplexnost (porozumnění jak slovo použít, v jakém kontextu, výslovnost). Nevýhoda časová náročnost při tvorbě nových karet

11. Jak byste si kartičky přeměnili tak, aby Vám lépe vyhovovaly?

S1: Prostřední boxík bych zrušila a nahradila bych jej jen rámečkem – přijde mi, že to sice lépe vypadá, ale zbytečně je tak zabito kus místa. Líbí se mi nápad s obrázkovým označením větví, abych v nich nepátrala co kam psát – jen ve verzi, kterou jsem používala, tomuto označení nerozumím. Výjimkou je pouze žárovička a záchranný kruh, tam je to bez pochyb jasné.

S2: Kartičky bych nepředělávala. Mají vše potřebné pro výuku.

S3: Krabičku bych neměnil, ta mi vyhovuje. A proto je zapotřebí tvarově přizpůsobit kartičky. Co druhá strana kartičky? To je dobré místo na mnemotechniku

S4: Možná bych zvážil nějak využít i druhou stranu kartičky, jinak spokojenost = bez připomínek